Discursul manualului şcolar

Elena-Iuliana DOMUNCO
Şcoala Gimnazială Nr. 1, Suceava

Abstract: The didactic discourse is the result of the coexistence of several didactic discourses (specialised, scientific, literary, and popularising) and expresses its didacticism through its pedagogical dimension. The textbook is another type of didactic discourse, a text - discourse where all the discursive-textual types are met: narration, description, dialogue, conversation, predictive, injunctive, argumentative, explicative. Considered as super-enounced text-discourse, the textbook is a hybrid discourse as it bases its functioning on all forms of discursive genres, reflected in: scientific discourse of a subject, specialised discourse of pedagogical sciences, literary discourse of artistic texts, non-literary discourse, journalistic discourse, daily discourse. Beyond its role of social instrument, the textbook is the support material for cognitive and axiological contents. As text-discourse, the textbook has a binary structure: from structural (textual) point of view the textbook consists of a macrostructure (general aspect, exterior of the textbook) that contains the sum of all microstructures (sequence within the macrostructure, learning unit or lesson). These textual units do not appear separate, but related by signifying ties which offer coherence and cohesion to the text.
Keywords: *didactic discourse, textbook, text-discourse, structure, signifying ties.*

Realizarea unei clasificări a discursurilor produse şi interpretate de partenerii antrenaţi în actul comunicării reprezintă una dintre preocupările cercetătorilor din domeniul analizei discursului. Lingvistica textuală reţine următoarea tipuri discursive structurale: narativul, descriptivul, expozitivul, instructivul, argumentativul.

Plecând de la tipologiile discursive concepute de E. Werlich [1975][1] şi J. M. Adam [1985][2], Mariana Tuţescu [2005: 327] realizează o tipologie discursivo-textuală complexă în care încadrează: *povestirea* (*tipul narativ* la Rovenţa-Frumuşani, 2005), *descrierea (tipul descriptiv* la Rovenţa-Frumuşani, 2005)*, explicaţia* (*tipul expozitiv* la Rovenţa-Frumuşani, 2005)*,*

[1] E. Werlich, 1975, *Typologibne der Texte: Entwurf eines textlinguistischen Modells zur Grundlegung einer Textgrammatik* (Uni-Taschenbucher; 450) (German Edition), apud. Mariana Tuţescu, 2005: 328. E. Werlich stabileşte trei tipuri textuale legate de procesele cognitive specifice: tipul descriptiv (prezintă aşezarea în spaţiu), tipul narativ (concentrat pe desfăşurarea în timp), tipul expozitiv (analiza şi sinteza reprezentărilor conceptuale), tipul argumentativ (centrat pe luarea de poziţie), tipul instructiv (incită la acţiune).

[2] J.M. Adam, 1985, „Quels types de textes?", în *Le français dans le monde*, no 192: 39-44, apud. Mariana Tuţescu, 2005: 328. J.M. Adam dezvoltă clasificarea lui E. Werlich, adoptând ipoteza că, datorită competenţei discursive, locutorii pot recunoaşte intuitiv dacă un text este narativ, argumentativ sau descriptiv. Lingvistul propune o tipologie de tipuri textuale legată de teoria unor scheme textuale generale (narativ, descriptiv, argumentativ) care asigură coeziunea şi coerenţa textului: narativ, descriptiv, argumentativ, explicativ şi dialogal.

BDD-A27327 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 14:57:23 UTC)

argumentarea (*tipul argumentativ* la Rovenţa-Frumuşani, 2005)*, predictivul, dialogul şi conversaţia, injonctivul* (*tipul instructiv* la Rovenţa-Frumuşani, 2005)*, figurativul.*

În cadrul *povestirii* (narativului) se manifestă simultan două dimensiuni discursive: dimensiunea cronologică şi cea configuraţională. *Dimensiunea cronologică* se bazează pe înlănţuirea temporală şi cauzală a faptelor şi pe prezenţa permanentă a unui actor, iar *dimensiunea configuraţională* organizează elementele povestirii într-un discurs coerent, generator de semnificaţii. În discursul didactic, narativul se manifestă prin ambele dimensiuni. Dimensiunea cronologică conferă discursului didactic o desfăşurare temporală şi secvenţială, implicând prezenţa permanentă a unui participant.. În forma scrisă a discursului didactic specific manualului şcolar, narativul este unul dintre cele mai evidente tipuri de discurs, prezent atât în înlănţuirea secvenţelor, la nivelul microstructurii (lecţia), cât şi la nivelul macrostructurii (manualul). Dimensiunea configuraţională a narativului organizează secvenţele discursului didactic care devine astfel coerentşi semnificativ, atribute discursive importante pentru realizarea învăţării.

Prin *descriere,* discursul conferă anumite atribute elementelor realităţii pe care participanţii la discurs o împărtăşesc. Enunţul descriptiv conţine structuri semiotice de suprafaţă şi structuri lexicale care transmit semnificaţia discursivă [M. Tuţescu, 2005: 335]. Ca şi narativul, argumentativul şi dialogul, prezenţa descrierii în discursul didactic contribuie la procesul învăţării. Secvenţele descriptive însoţesc prezentarea noţiunilor supuse învăţării, cu scopul de a le clarifica şi de uşura înţelegerea, suprapunându-se în mare măsură explicaţiei (mai ales în actul de *a explicita*).

Ca tip discursiv*, explicaţia* este folosită de locutor atunci când se urmăreşte clarificarea unui anumit aspect al realităţii, prin apelul la raţionamente logice şi exemple clare. În această situaţie, locutorul se detaşează de valorile personale şi se produce o obiectivare a comunicării. În procesul explicativ se produc două demersuri orientate către acelaşi scop comunicativ: *a explica* (*expliquer*), prin care se realizează un act de justificare, ce urmăreşte înţelegerea unui fapt, a unui fenomen sau a unei stări de lucruri şi a *explicita* (*expliciter*), prin care locutorul urmăreşte clarificarea, lămurirea unui aspect al realităţii, prin reformulări, sinonime, definiţii sau exemple. Explicarea este un demers sintetic, care constă în operaţii logice de punere în relaţie, de subsumare, de deducere sau de inducere. Explicitarea este un demers analitic, prin care locutorul pătrunde în esenţa semnificaţiei prin evidenţierea elementelor componente, a principiilor de funcţionare ale aspectului urmărit. Din această perespectivă, discursul explicativ este bivalent.

Argumentarea este un tip discursiv argumentativ prin care se urmăreşte obţinerea adeziunii destinatarului cu privire la o anumită teză prezentatăşi la formularea unei concluzii. Discursul didactic este caracterizat de o dimensiune argumentativă care se manifestă prin structuri discursive menite să conducă actul învăţării. În manifestarea discursului didactic, argumentarea orientează învăţarea către îndeplinirea scopului bivalent al acesteia, de informare şi de formare, prin acţiunea conjugată a factorilor interiori şi exteriori suportului lingvistic.

Injonctivul este centrat pe un act directiv de a ordona, de a provoca la acţiune. Într-un discurs injonctiv, locutorul propune şi impune interlocutorului realizarea unei acţiuni, proces prin care dobândeşte un statut de putere. În discursul didactic, injonctivul este atribuit profesorului (în forma orală a discursului) şi enunţiatorului text-discursului manualului (în forma scrisă a discursului), marcând *raportul de putere* [Rovenţa-Frumuşani, 2005: 66] dintre participanţii la situaţia de comunicare.

Predictivul actualizează prezicerea, fiind marcat prin prezenţa viitorului, însoţit uneori de verbe la prezent cu aceeaşi valoare predictivă. Acest tip de discurs este prezent

BDD-A27327 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 14:57:23 UTC)

mai ales în forma orală a discursului didactic, în actele de motivare a elevilor şi de stimulare a interesului pentru învăţare („Ajungi om mare, dacă înveţi!").

Dialogul este forma sub care se concretizează diversele tipuri de interacţiune verbală, cu funcţie comunicativă sau fatică, reale sau ficţionale, orale sau consemnate în scris [DŞL, 2001: 172]. Spre deosebire de acesta, *conversaţia* reprezintă un tip familiar, curent, de comunicare orală, dialogică, în care doi sau mai mulţi participanţi îşi asumă, în mod liber, rolul de emiţător [DŞL, 2001: 142]. Discursul didactic oral ia forma unei conversaţii dirijate, făcând obiectul unor studii de analiză conversaţională. În forma sa scrisă, discursul didactic conţine secvenţe de text dialogal[3]. În text-discursul manualului şcolar, atât în lecţiile de comunicare, cât şi în cele de literatură, există secvenţe de dialog, care fac obiectul unor analize specifice, supuse unor obiective educative: de formare a unor competenţe de comunicare şi de înţelegere a unui text literar.

Figurativul este strâns legat de funcţia poetică a limbajului şi se fundamentează pe un act retoric ce conferă textului valenţe conotative. Semnificaţia acestor texte se bazează pe strategii discursive de analogie şi metaforizare. Existenţa figurativului în discursul didactic se datorează unei intertextualităţi necesare pentru exemplificarea textelor literare şi susţine argumentarea prin elemente discursive specifice.

Datorită instanţelor psiho-sociale pe care le implică, discursul didactic poate fi considerat un gen de discurs[4] în care se manifestă, în proporţii diferite, toate tipurile discursive: narativul, descriptivul, expozitivul, injonctivul, figurativul, predictivul, dar mai ales argumentativul, ca discurs prototipic. Regăsită în toate tipurile discursive care alcătuiesc discursul didactic, argumentarea îi conferă acestuia un caracter specific, în care didacticitatea întâlneşte argumentativitatea.

Daniela Rovenţa-Frumuşani [1995] realizează o scindare a discursului ştiinţific, care ar cuprinde: discursul specializat (adresat specialiştilor în domeniu), discursul didactic şi discursul de vulgarizare. Această diferenţiere este justificată de autoare prin faptul că reprezentarea cunoaşterii depinde de performanţa cognitivă a interlocutorului, de imaginea pe care şi-o construieşte locutorul despre cunoştinţele, motivaţiile, aşteptările interlocutorului său. Din această perspectivă, discursul didactic se aseamănă cu discursul de vulgarizare, deoarece ambele forme discursive presupun un receptor din afară, exterior, "outsider", căruia îi sunt transmise informaţii „străine", în timp ce discursul specializat implică un partener "insider", cunoscător, care urmăreşte să-şi reexamineze şi să-şi dezvolte fondul de cunoştinţe.

Mai mult decât oricare alt tip discursiv, discursul didactic cunoaşte o pronunţată *dimensiune socială*. Discursul didactic se actualizează mai ales în cadrul clasei de elevi (văzută ca spaţiu de desfăşurare a activităţii de învăţare, dar şi ca grup social). Din această perspectivă, activitatea didactică de învăţare este un proces discursiv în care se manifestă identitatea interlocutorilor şi devine punctul de intersecţie al teritoriilor discursive specifice acestora asigurând dinamica „schimbării structurii sociale prin intermediul discursului propus" [C.F. Domunco, 2016: 129].

Manualul reprezintă suportul material care face legătura între societate şi elevi, prin elementele textuale care încearcă să ofere mostre de viaţă reală, într-un spaţiu virtual.

---

[3] J. M. Adam [2009: 178-179] numeşte *textul dialogal* „interacţiune", „incursiune", „eveniment de comunicare", „întâlnire"şi îl defineşte *ca o structură ierarhică de secvenţe numite generic „schimburi"*.

[4] D. Maingueneau defineşte *genurile de discurs*: „[…] dispozitive de comunicare care pot apărea dacă anumite condiţii socio-istorice sunt îndeplinite."; „[…] genurile discursive aparţin unor tipuri de discurs diferite, asociate unor vaste sectoare ale activităţii sociale." (2007: 71-72).

BDD-A27327 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 14:57:23 UTC)

Cartea şcolară reprezintă, ca şi pentru Alain Choppin, „imaginea condensată a societăţii care a produs-o" [1980: 1], fiind întotdeauna ancorată, prin conţinutul cognitiv şi axiologic pe care îl transmite, în limitele unui anumit spaţiu şi timp. „Suport al conţinutului educativ, depozitar al cunoştinţelor, reflex deformat al stadiului cunoştinţelor dintr-o epocă, al principalelor aspecte şi stereotipii ale societăţii", manualul este „un instrument pedagogic", „mijlocul de transport al unui sistem de valori, al unei ideologii şi al unei culturi"şi „participă la procesul de socializare – vezi îndoctrinare – a tinerei generaţii căreia i se adresează" [A. Choppin, 1980: 1]. Manualul şcolar de limba şi literatura română conţine un întreg context social şi estetic adaptat timpului.

Urmărind funcţiile multiple pe care le îndeplineşte manualul şcolar şi evidenţiind rolului său de mediator în integrarea socială, A. Choppin [1980: 1] propune trei paliere de analiză a acsetuia: 1) o analiză a conţinuturilor, 2) o analiză a aspectului metodic de prezentare a acestor conţinuturi, retorica metodelor alese pentru expunerea materiei şi 3) analiza discursului de socializare deţinut.

Pentru a surprinde natura de proces a manualului, spre deosebire cea de produs, în limba franceză este folosit termenul *manuélisation*[5] [Christian Puech, 1998:15]. Văzut ca proces, manualul expune şi transmite cunoştinţele lingvistice care contribuie la formarea de competenţe şi de valori, iar conţinuturile sunt stocate pe dimensiunea de produs a manualului. Aşezarea cunoştinţelor în structura unui manual („manualizare"[6]) este doar o parte a unui proces complex de „disciplinarizare" a cunoştinţelor lingvistice („disciplinarisation des savoirs linquistiques"), de constituire a acestor cunoştinţe în disciplină [C. Puech, 1998: 16]. Datorită aceastei bivalenţe a discursului manualului şcolar, care se manifestă în ipostaza sa de proces, dar şi de produs, considerarea manualului ca *text-discurs* este întru totul justificată. Textul este caracterizat de o bivalenţă dată de existenţa simultană a două dimensiuni: „o *coordonată constantă*, fixitatea, ca atribut al expresiei finite" şi o *coordonată variabilă,* „la nivelul sensului, deci la polul receptării, variabilitate imanentă procesului de creaţie" [Rodica Nagy, 1996: 154]. Considerat în dubla sa ipostază şi integrat procesului enunţării, textul preia din atributele discursului. La rândul său, discursul este contaminat cu trăsături textuale şi se ajunge astfel la o „soluţie de compromis" [R. Nagy, 1996: 158]: *text-discursul*.

Discursul manualului (considerat ca text-discurs) este o formă de manifestare a discursului didactic. Conţinutul manualului cuprinde, pe de o parte, spaţiul grafic al textului, dimensiunea materială, iar pe de altă parte, relaţiile dintre suportul scris şi semnificaţie. Dimensiunile spaţiului grafic, tipul de scriere, caracterele, caracteristicile tipografice sunt elemente care compun şi definesc manualul. Analizând legătura dintre componentele materiale, textuale şi semnificaţie, Corinne Cordier-Gauthier [2002: 26] stabileşte existenţa a două tipuri principale de semnificaţie: iconul (imaginea) şi simbolul grafic (textul). Astfel, manualul capătă forma unei „ţesături textuale", mai puţin fluidă decât a unui roman, în care există rupturi între blocurile iconice şi cele tipografice [C. Cordier-Gauthier, 2002: 26].

În studiul realizat asupra manualului şcolar, Michèle Verdelhan-Bourgade îl numeşte *discurs de şcolarizare*, fiind în acelaşi timp reflectare a discursului şcolii ca instituţie şi al discursului specific al obiectului-manual, cu care elevul trebuie să se familiarizeze, pentru a-şi spori şansele de reuşită [Michèle Verdelhan-Bourgade, 2002: 37]. Cercetătoarea franceză elaborează o grilă de analiză care cuprinde patru arii: macro-structura, micro-structura, formele discursive şi limba [Michèle Verdelhan-Bourgade, 2002: 38]. Macro-structura

[5] Acesta are ca echivalent englezescul *text-bookmaking*, iar în română l-am traduce prin *realizarea manualului* sau, poate, chiar *manualizare*.
[6] Un echivalent posibil pentru conceptul lui C. Puech din franceză.

BDD-A27327 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 14:57:23 UTC)

priveşte organizarea generală, structura, progresia, elementele specifice manualului concepute ca instrumente de sprijin în activitatea şcolarăşi este evidentă la primul contact cu manualul. Micro-structura corespunde lecţiei propriu-zise, aşezării în pagină şi activităţilor propuse. Formele discursive cuprind informaţiile, imaginile şi tablourile, iar formele de limbă specifică se materializează în abstractizări ale metalimbajului specific disciplinei.

Aceste arii propuse de Michèle Verdelhan-Bourgade pot fi reorganizate în două mari categorii, cu subdiviziuni corespunzătoare, astfel:

- Din punct de vedere structural, ca text, manualul este alcătuit din:

  1) macro-structură: aspectul general, exterior al manualului, ţesătura textului cu imaginea, îmbinare a unor coduri semniotice diferite;

  2) micro-structură: o secvenţă din macro-structură, organizată coerent în jurul unei teme, a unei unităţi de învăţare sau a unei lecţii.

Din această perspectivă structurală, manualul are imaginea unui ansamblu (macro-structura) care conţine elemente componente (microstructura), alcătuite după acelaşi tipar structural, care intrăîntr-o reţea de legături ce devin funcţionale prin discurs.

- Din punct de vedere funcţional, manualul cuprinde o reţea de legături între toate componentele structurale, care se manifestă discursiv prin:

  1) forme discursive care reprezintă suportul de transfer al conţinuturilor, în forme lingvistice sau iconice;

  2) forme lingvistice specifice disciplinei.

În urma demersului analitic realizat în cadrul studiului asupra manulului şcolar, putem considera, aşa cum aprecia şi Joseph Melançon [1981: 381], că manualul este, prin definiţie, o formă de discurs didactic, un text-discurs cu funcţie socială. Manualul şcolar are o existenţă instituţională, fiind legat de existenţa unui învăţământ instituţionalizat, al cărui aparat axiologic este, ca instrument de valorizare ce se manifestă discursiv.

BIBLIOGRAFIE:

*** *Gramatica limbii române* [GLR I-II], 2008. Editura Academiei Române, Bucureşti.

****Programa şcolară. Limba şi literatura română pentru clasele a V-a – a VIII*-a, 2009. Bucureşti.

Adam, Jean-Michel, 2008. *Lingvistica textuală. Introducere în analiza textuală a discursurilor*, traducere de Corina Iftimia, prefaţă de Rodica Nagy, Institutul European, Iaşi.

Adam, Jean-Michel, 2009. *Textele. Tipuri şi prototipuri*, traducere de Cristina Stanciu, Institutul European, Iaşi.

Adam, Jean-Michel, 1984. *Le recit*, Puf, Paris.

Authier, J., 1982. «La mise en scène de la communication dans des discours de vulgarisation scientifique», în *Langue Française*, nr. 53.

Bidu-Vrânceanu, Angela, 1990. „Didactica lexicului (Pe marginea a două manuale de clasa a V-a)", în *Limba română*, XXXIX, nr. 3.

Choppin, Alain, 1980, «L'Histoire des manuels scolaires: une approche globale», *L'Histoire de l'éducation*, nº 9, pp. 1-25.

Coşeriu, Eugenio, 1995. *Introducere în lingvistică*, Traducere de Elena Ardeleanu şi Eugenia Bojoga, Editura Echinox, Cluj.

Delavigne, Valérie, 2005. «Les mots de l'autre. Approche contrastive de discours», în Grossmann F., Paveau M.-A., Petit G. (coord.), *Didactique du lexique: langue, cognition, discours*, ELLUG, Université Stendhal Grenoble.

BDD-A27327 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 14:57:23 UTC)

Domunco, Constantin-Florin, 2016. "Highlights for the Construction of a Didactic Discourse Focused on the Learning Subject in Kung Fu Panda Animation", în Clipa Otilia, Domunco Constantin Florin, (coord.). *Studies and Current Trends in Science of Education.* Iasi: Lumen, p.125-134.

Dospinescu, Vasile, 2002. *Didactiques des langues (tradition et modernité) et… analyse critique de manuels*, Ed. Junimea, Iaşi.

Guţu-Romalo, Valeria (coord.), 2008. *Gramatica limbii române*, Editura Academiei române, Bucureşti.

Jeandillou, Jean-François, 2006. *L'analyse textuelle*, Armand Colin, Paris.

Lane, Philippe, 2007. *Periferia textului*, traducere de Ioana-Crina Coroi, Editura Institutul European, Iaşi.

Maingueneau, Dominique, 2007. *Analiza textelor de comunicare*, Traducere de Mariana Şovea, Editura Institutul European, Iaşi.

Nagy, Rodica, 2006. „Preliminarii la o analiză a textului/discursului", *ANADISS. Text, discurs, comunicare*, Nr. 1.

Nagy, Rodica, 2007. „Texte$_1$ - contexte - texte$_2$", *ANADISS. Text and discursivity,* Nr. 4.

Plett, Heinrich F., 1983. *Ştiinţa textului şi analiza de text. Semiotică, lingvistică, retorică*, în româneşte de Speranţa Stănescu, Editura Univers, Bucureşti.

Rovenţa-Frumuşani, Daniela, 1999. *Semiotică, societate, cultură*, Editura Institutul European, Iaşi.

Rovenţa-Frumuşani, Daniela, 2005. *Analiza discursului – ipoteze şi ipostaze*, Editura Tritonic, Bucureşti.

Santerres-Sarkany, Stéphane, 2000. *Teoria literaturii*, Cartea Românească, Bucureşti.

Saussure, Ferdinand de, 2004. *Scrieri de lingvistică generală*, Iaşi, Polirom

Saussure, Ferdinand de, 1916. *Cours de linguistique générale*, Payot, Paris, (trad. rom.) *Curs de lingvistică generală*, 1998. Editura Polirom, Iaşi.

Tuţescu, Mariana, 2005. *L´Argumentation. Introductionà l´étude du discours*, Editura Universităţii din Bucureşti.

Vasiliu, Emanuel, 1990. *Introducere în teoria textului*, Editura Ştiinţifică, Bucureşti.

Vlad, Carmen, 2000. *Textul aisberg*, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca.

Surse internet:

Cordier-Gauthier, Corinne, 2002. «Les élément constitutifs du discours du manuel», Ela. Études de linguistique appliquée. 1/2002 (nº125), p 25-36, http://www.cairn.info/revue-ela-2002-1-page-25.htm.

Puech, Christian, 1998. «Manuélisation et disciplinarisation des savoirs de la langue», en *Les Carnets du Cediscor*, p.15-30, [En ligne], 5 | 1998, mis en ligne le 15 avril 2009, consulté le 02 août 2013: http://cediscor.revues.org/267

Roegiers, Xavier, 2010. *Manualul şcolar şi formarea competenţelor în învăţământ*, http://www.scribd.com/doc/16646130/Manualul-colar-i-formarea-competenelor-in-invmant

Verdelhan-Bourgade, Michèle, 2002. «Le manuel comme discours de scolarisation», en *Ela. Études de linguistique appliquée.* 1 (n 125), p. 37-52. http://www.cairn.info/revue-ela-2002-1-page-37.htm

Dicţionare şi enciclopedii:

Bidu-Vrănceanu, Angela, Călăraşu, Cristina, Ionescu-Ruxăndroiu, Liliana, Mancaş, Mihaela, Pană Dindelegan, Gabriela, 2001. [DŞL] *Dicţionar de Ştiinţe ale Limbii*, Editura Nemira, Bucureşti.

Ducrot, Oswald, Schaeffer, Jean-Marie, 1996. *Noul dicţionar enciclopedic al ştiinţelor limbajului*, Editura Babel, Bucureşti.

Oprea, Ioan, Pamfil, Carmen-Gabriela, Radu, Rodica, Zăstroiu, Victoria, 2006. *Noul Dicţionar Universal al Limbii Române*, Editura Litera Internaţional, Bucureşti.

Teză de doctorat:

Domunco, Elena-Iuliana, 2013. *Trăsături ale discursului didactic. Text-discursul manualului şcolar de limba şi literatura română,* coord. prof. univ. dr. Rodica Nagy, Universitatea „Ştefan cel Mare" din Suceava, susţinută în anul 2013 (nepublicată).

BDD-A27327 © 2017 Editura Universităţii din Suceava
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-02 14:57:23 UTC)